VHP

GEZAMENLIJK BOUWEN AAN EEN DUURZAME EN VEILIGE TOEKOMST

Verkiezingsprogramma van de Vooruitstrevende Hervormingspartij (VHP)

2025 – 2030

A TEN DORO

GEZAMENLIJK BOUWEN AAN EEN DUURZAME EN VEILIGE TOEKOMST

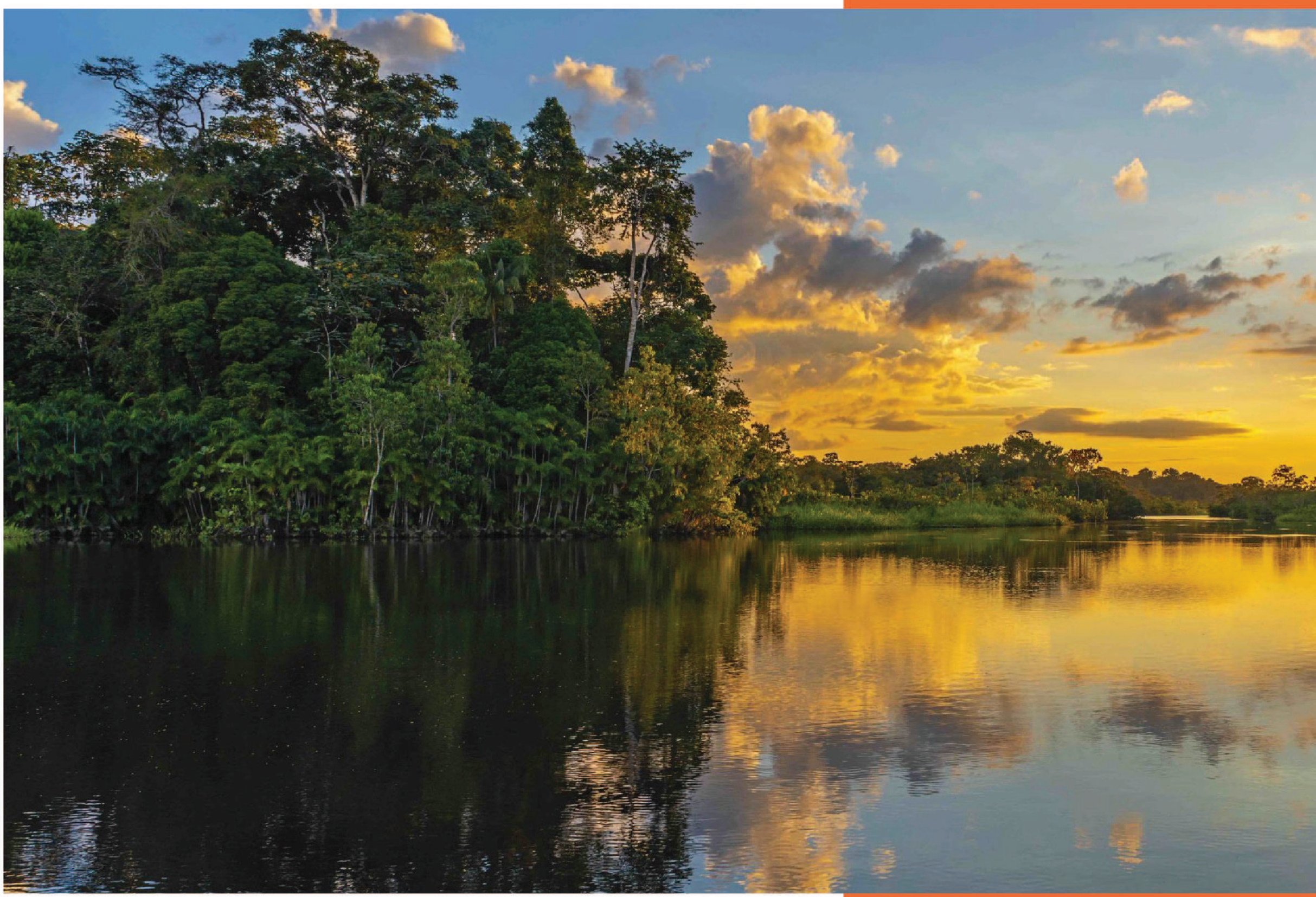

INHOUDSOPGAVE

04
Voorwoord

06
Inleiding

09
Economische groei, financiele stabiliteit en ontwikkeling

10
Onderwijs, wetenschap en cultur

12
Gezondheidszorg

13
Sociaal beleid en inclusie

14
Veiligheid en rechtsstaat

15
Infrastructuur en ruimtelijke ordening

16
Groene ontwikkeling en milieu

18
Internationale relaties

19
Stimuleren van technologische en sociale innovaties

VOORWOORD

Mijn Medeburgers,
De afgelopen jaren zijn niet makkelijk geweest voor de regering, omdat wij een falende economie erfden met krimp, schulden, gebrek aan deviezen, kasreserveschandaal, banken die op omvallen stonden, COVID en nog vele andere problemen. Die situatie hebben wij, dankzij een eigen Herstelplan en met behulp van het IMF, kunnen om buigen naar een groeiende economie. Het heeft offers gevergd, maar we zijn uit de crisis gekomen.

Suriname staat nu weer voor grote uitdagingen en kansen in een veranderende wereld. Met een focus op gedeelde waarden wil de VHP ons land structureel welvarend maken en de weg vrijmaken voor een veilige, rechtvaardige en veerkrachtige samenleving. De fundamenten zijn in de afgelopen periode gelegd en de groei is ingezet. Het is essentieel dat de fundamenten en groei verder worden verstevigd. Daarom richt de VHP zich op de volgende speerpunten:

Het versterken van trots op onze diverse geschiedenis en cultuur. We willen een samenleving waarin elke Surinamer trots is op zijn of haar afkomst, ongeacht de achtergrond. Onze eenheid in verscheidenheid moet onze kracht zijn en deze moeten we actief uitdragen.

Het is niet genoeg om alleen te stemmen; we moeten ons ook verantwoordelijk voelen voor het welzijn van onze medeburgers en het land. Daarom moeten we een cultuur van participatie, consensus en kritisch denken bevorderen.

Verminderen van ongelijkheid door onderwijs, werkgelegenheid, ook zullen wij werken aan ondernemerschap, sociale mobiliteit, versterken van een systeem gebaseerd op statische data en een eerlijke verdeling van welvaart.Investeren in onderwijs, volksontwikkeling en technologische vaardigheden om toekomstige uitdagingen aan te gaan.

Strategisch gebruik van natuurlijke hulpbronnen, verantwoordelijk gebruik en interrelatie met het milieu, investeringen in hernieuwbare energie en milieubescherming. Duurzaam ontwikkelen van mijnbouw, agrarische sector, toerisme, bosbouw en dienstverlening om iedereen te laten profiteren van groei. De impact van Artificial Intelligence impact, business modellen in de ICT, data centers en software engineering. Kortom, de VHP streeft naar een rechtvaardige en veerkrachtige samenleving waarin iedere Surinamer zich gewaardeerd voelt. Door samenwerking en innovatie kunnen we bouwen aan een welvarend Suriname. Laten we samen de weg vooruit inslaan, met vastberadenheid, vertrouwen en een gedeelde verantwoordelijkheid voor de toekomst van Suriname.

Chan Santokhi
Voorzitter VHP

INLEIDING

De visie van de VHP is om van Suriname te maken:

- Een eerlijke en sterke samenleving waarin mensen zichzelf en toekomstige generaties een beter leven kunnen geven. Ze kunnen de uitdagingen van de toekomst aan, omdat ze daarvoor de juiste middelen en kennis hebben.

De missie van de VHP is:

- We willen een samenleving waarin mensen hun rechten kunnen ervaren en, dankzij de juiste omstandigheden, hun persoonlijke doelen kunnen bereiken. Dit gebeurt binnen de plannen voor de ontwikkeling van het land. Het is belangrijk dat burgers zich verbonden voelen met Suriname en samen werken aan een beter welzijn voor iedereen.

- Burgers ondersteunen bij persoonlijke ontwikkeling, nationale samenwerking bevorderen en welzijn verhogen.

EEN EERLIJKE IN STERKE SAMENLEVING

Met deze visie en misie voor ogen, streeft de VHP de volgende doelstellingen na, voor land en volk:

- Elke burger moet het principe van goed bestuur, sociale democratie, gelijkheid en veiligheid kunnen ervaren in het dagelijks leven;

- Elke burger zal toegang tot gelijke ontwikkelingskansen geboden worden, zodat die sociaal, cultureel, economisch, technologisch en politiek gelukkig mogen voelen;

- Suriname zal welvarend moeten worden en deze welvaart kritisch moeten gaan begeleiden.

- Suriname zal een veilig land moeten worden waarbij iedere burger, jong of oud, een rol heeft te vervullen;

- Suriname zal een transformatie moeten ondergaan waarbij van een leverancier van primaire grondstoffen in een natie van productie en kennis, duurzaam beheer van onze natuur, en een schoon milieu;

- Met steevaste normen en waarden hoog in het vaandel zal Suriname naar een nooit eerder in zijn geschiedenis gekende welvaart, door welke politieke organisatie dan ook, worden verheven.

Suriname kan economische kracht opbouwen door lokale produktie te stimuleren en de afhankelijkheid van import te verminderen. Onze natuurlijke rijkdommen bieden enorme kansen voor duurzame groei, mits verantwoord beheerd. De plannen die ontwikkeld worden moeten bijdragen aan de vijf strategische doelen die we voor ons land hebben geformuleerd en aansluiten bij de internationale agenda van de Sustainable Development Goals (SDG's) waar ook Suriname zich aan heeft gecommitteerd.

De vijf strategische doelen zijn:

- Onze territoriale intergriteit
- Economische zekerheid voor land en burgers
- Ecologische zekerheid voor land en burgers
- Fysieke zekerheid van burgers en organisaties
- Sociale en politieke stabiliteit van ons land

Vanuit deze strategische doelen zal ons land zoeken naar partners en vrienden, zowel nationaal als internationaal. De SDG's brengen de drie dimensies van duurzame ontwikkeling in balans te weten de economische, het sociale en de ecologische (milieu) dimensie. Alle 193 lidstaten van de VN hebben in 2015 de internationale ontwikkelingsagenda tot 2030 vastgesteld, die bestaat uit 17 SDG's (en 169 targets). Het beleidsprogramma van de Regering waarin de VHP zal participeren zal gebaseerd zijn op het behalen van de SDG's targets in 2030. Ook Suriname heeft zich gecommitteerd ze te halen.

Acties in hoofdlijnen

De VHP laat zich in het realiseren van de visie en uitvoering van de missie leiden door haar kernwaarden. De kernwaarden zijn:

- Vaderlandseliefde voor Suriname
- Rekenschap geven en empathie tonen
- Dienstbaarheid, zelfsturendheid en kritische ingesteldheid
- Rechtvaardigheid
- Consensusgerichtheid
- Goed bestuur en leiderschap

Deze kernwaarden vormen ook de uitgangspunten voor eventuele coalitieonderhandelingen en stellen in staat om effectieve bruggen te slaan.

Samengevat zijn de focusgebieden de volgende 10 thema's die betrekking hebben op de politiek, economie, maatschappij en toekomstvisie van Suriname.

ECONOMISCHE GROEI, FINANCIËLE STABILITEIT EN ONTWIKKELING

- De bereikte financiële stabiliteit behouden met stabiele wisselkoers, lage inflatie en begrotingsdiscipline: hierdoor lagere rentetarieven.

- Focus op diversificatie van de economie, inclusief olie en gas, landbouw, toerisme en andere sectoren. Hiervoor moet het ondernemerschap gestimuleerd worden en de ease-of-doing-business verbeterd worden. Dit heeft positief effect op de werkgelegenheid.

- Versterking van de verdiencapaciteit en welvaart door investeringen in infrastructuur, productie en industriële vernieuwing.

- Versterking van de belastingdienst en douane en het treffen van effectieve fiscale maatregelen die de inkomens van de Staat verhogen en stimulerend werken om buitenlandse investeerders aan te trekken.

- Subsidieverstrekking geschiedt op basis van prestatie-indicatoren en is tijdelijk van aard.

- De internationale belastingverdragen en aandacht voor beleggingen, anti-witwas maatregelen, compliance en derisking via aantrekken van meer internationale financiële instellingen en modernisering van het bankwezen.

- Vergroten van de internationale handel en aandacht voor handelsbarrières, w.o. niet-tarifaire barrières. Meer coördinatie op dit vlak met CARICOM.

- Vergroting van de verdiencapaciteit door efficiente inning van belastingen, maar ook deelname van de staat in ondernemingen die onze hulpbronnen als basis hebben (hout, goud, olie, gas en bauxiet).

- Ontwikkelen van een nationaal productieplan voor modernisering van de landbouwsector via mechanisatie, automatisering, training en subsidie voor jonge landbouwondernemers

- Versterking van de lokale rijst- en visserijsector om importafhankelijkheid te reduceren.

ONDERWIJSWETENSCHAP EN CULTUUR

- Onderwijs en cultuur zijn de fundament en voor ontwikkeling en de bevordering van een Surinaamse identiteit. Daarom zal gewerkt worden aan:

- Ontwikkelen van technologische vaardigheden en digitale geletterdheid.

- Verbeteren van de kwaliteit en toegang tot onderwijs. Goed draaiende scholen en leerkrachten extra belonen en slecht presterende scholen verbeteren.

- Curriculavernieuwen en nieuwe leertrajecten en opleidingen op zetten gebaseerd op marktonderzoek en toekomstige ontwikkelingen.

- Stimuleren van menselijk kapitaal door wetenschappelijke opleidingen te koppelen aan concrete behoeften en onderzoek richten op actuele ontwikkelingsvraagstukken.

- Nadruk leggen op flexibel, toekomstgericht onderwijs. Reguleren van informeel leren, het reguleren van pop-up particuliere onderwijsinstellingen en opzetten van een effectief systeem voor erkening van buitenlandse diploma en niveau-beoordeling.

- Versterken van de cultuursector via cultuureducatie, aanleren van Basic Life Skills, ondersteunen van kunstenaars en bevorderen van het museumwezen.

- Ontwikkelen van vakgerichte opleidingen in de diverse sectoren.

DE VHP LAAT ZICH LEIDEN DOOR HAAR KERNWAARDEN

Om kinderen een goede start te laten maken en om onderwijsachterstanden te voorkomen, gaan kinderen eerder naar school, bezoeken zij vaker de opvang en beginnen ze eerder met leren. De kerntaken voor ECD (Early Childwood Development) komen bij het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur te liggen. Voorts wordt het zorgbeleid opgevoerd voor kinderen met leerachterstanden

- Stimulering van studiebeurzen en studiefinanciering. Zo blijft het hoger onderwijs laagdrempelig, rechtvaardig én toegankelijk voor iedereen.

- Een revolverend fonds voor studiefinanciering wordt verruimd met een partnerschap tussen overheid en bedrijfsleven. Voor studenten uit gezinnen met een lager inkomen komt een studiebeurs beschikbaar, zodat iedereen kan studeren.

GELIJKE ONTWIKKELINGSKANSEN VOOR ELKE BNURGER

GEZONDHEIDSZORG

■ Het beleid zal zich richten op de garantie voor toegang tot basisgezondheidszorg, en opbouw van de complexe gezondheidszorg. Dit zal bereikt worden door:

■ De herziening van de Basiszorgwet, waarbij elke Surinamer een ziektekostenverzekering moet hebben.

■ Rationalisering van de geldstromen in de gezondheidssector en betaalbaarheid (geen kosten escalatie) van de zorgsector, enerzijds voor de zorgafnemers en anderzijds voor de Staat.

■ Oprichten van een Zorgautoriteit om de markt te reguleren en ervoor te zorgen dat zorginstellingen zich richten op hun kernspecialisaties.

■ De toegang en kwaliteit van de moeder- en kindzorg te verbeteren, waarbij in de afgelopen periode belangrijke stappen zijn gezet op het gebied van databeheer, digitalisering en investeringen in medisch apparatuur bij de verlosafdelingen en de kinderafdelingen van de ziekenhuizen

■ Meer accent op preventieve gezondheid, waarbij een ministerie-overkoepelend beleid gevolgd zal worden. Het promoten van een gezonde levensstijl; ook belangrijk voor de zorgkosten.

■ Aandacht voor opleidingen, kwaliteitscontrole, dataverzameling en digitalisering.

■ Specifieke aandacht voor de vergrijzing en de ontwikkeling van ouderenzorg en de mentale gezondheidszorg.

■ De digitalisering van de gezondheidszorg is in de uitvoeringsfase waarbij alle huisartsenklinieken in de eerste fase worden gedigitaliseerd. De focus van de VHP ligt op de verdere uitvoering van de Digitale Gezondheidsagenda.

■ Rechten van patiënten vast te leggen.

■ Rationalisering van de bestedingen in de zorgsector.

■ Het installeren van een Centrale Investeringscommissie in de gezondheidssector die nauwkeurig de huidige en toekomstige investeringen in de gezondheidszorg toetst en beoordeelt. Op basis hiervan zullen rationale investeringen in de gezondheidszorg worden gepleegd.

SOCIAAL BELEID EN INCLUSIE

- Het gezin als fundament van de samenleving.
- Het bevorderen van gelijke ontwikkelingskansen voor alle Surinamers, ongeacht hun achtergrond.
- Versterking van het sociaal beleid, met nadruk op armoedebestrijding en ondersteuning van zwakkere huishoudens.
- Instellen van een Onderraad voor Sociaal Beleid en een commissie voor armoedebestrijding.
- Sociale programma's efficiënter richten op ondersteuning van specifieke groepen zoals ouderen en jongeren, en mensen met een beperking.
- Sociale mobiliteit bevorderen middels gerichte opleidingen en onderwijs voor kansarme groepen. Hiermee moet ongelijkheid worden verminderd.
- Versterken van buurten en bevordering buurtwerk voor sociale cohesie, aanpak sociale problemen, en het bijbrengen van basic life skills en andere vaardigheden.
- Migratiestroomlijning met nationale ontwikkelingsdoelen.
- Aandacht voor taalbeheersing en primair onderwijs die een tool verschaft voor effectieve interactie met de samenleving en technische instrumenten.

GELIJKE ONTWIKKELINGSKANSEN VOOR ELKE BURGER

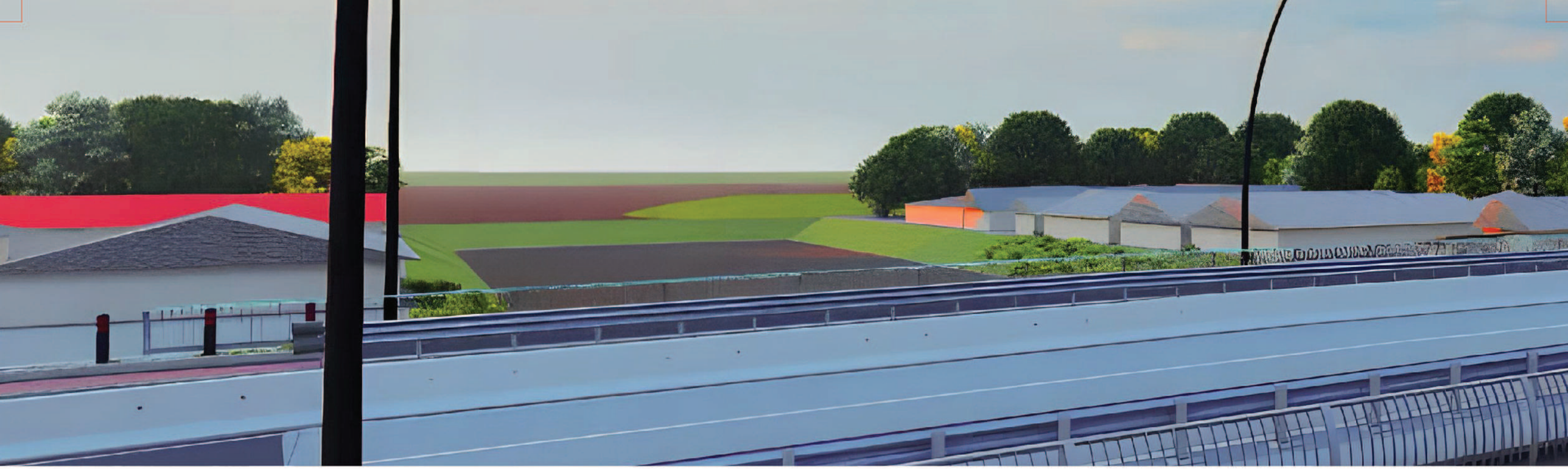

VEILIGHEID EN RECHTSSTAAT

- Verbetering van de veiligheid voor alle burgers, met versterking van de politie en bestrijding van criminaliteit.

- Speciale aandacht voor veiligheid in buurten, inclusief verstoring van de openbare orde en geluidsoverlast.

- Actiever optreden tegen huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen en kinderen. Vergroten bewustwording en betere begeleiding van slachtoffers en daders.

- Verbetering van de verkeersveiligheid.

- Versterking van de rechtsstaat en zijn instituten. De VHP hecht veel waarde aan de s cheiding van de Uitvoerende, Rechterlijke en Wetgevende macht.

- Versterken van de democratie en handhaving democratische principes en mensenrechten.

- De VHP is voorstander van goed bestuur, betrokkenheid van burgers, transparantie en verantwoording afleggen.

- Aandacht voor corruptie- en fraudebestrijding, verbeteren van onderzoekscapaciteit bij complexe vraagstukken, bijv. kartelvorming.

- Aandacht voor migratie, w.o. regulering arbeidsmigratie.

- De fundamentele instituten in de hele veiligheidsketen versterken. Sterke instituten, zoals het Openbaar Ministerie, Politie, Nationaal Leger, Brandweer en Penitentiare Inrichtingen, alsmede alle andere waarborgen de implementatie van het beleid en zijn ordenend, handhavend en dienstverlenend

INFRASTRUCTUUR EN RUIMTELIJKE ORDENING

- Verder investeren in duurzame infrastructuur, zoals wegen, stroomvoorziening en drinkwater.

- Verbeteren van de toegang tot ICT en productie-faciliterende infrastructuur aanleggen.

- Landelijk herstel en nieuwbouw van bruggen en steigers.

- Bouw van een brug over de Corantijnrivier en een tweede verkeersbrug over de Surinamerivier.

- In het licht van de klimaatverandering met hevigere regenval dient de ontwatering van groot Paramaribo en elders voortgaande aandacht. Dit is inclusief rehabilitatie sluizen en pompgemalen in het hele land.

- Versterking van dammen en dijken langs rivieren en langs de kust, inclusief bouw van een dijk te Weg naar Zee.

- Verbetering van de ruimtelijke ordening en het handhaven van regelgeving voor een betere woon, werk- en productieomgeving.

- Landelijk bouwrijp maken van 10.000 percelen en bouwen van 5.000 huizen/appartementen.

- Investeringen in waterhuishoudingen voor afvoer van grote hoeveelheden water

- Oplossen van de filevorming rond onze hoofdstad

GROENE ONTWIKKELING EN MILIEU

- Groene economische groei en verduurzaming van de industrie: De VHP streeft ernaar om de verwachtbare inkomsten uit olie en gas van 20-60 miljard USD over een periode van 25 jaar in te zetten voor een duurzame en groene transitie van de Surinaamse economie. Dit omvat investeringen in hernieuwbare energie, duurzame, klimaatverandering-bestendige landbouwpraktijken, en de vergroening van de industrie.

- Behoud van de carbon negatieve status van het land. Suriname's ongerepte natuur, goed voor een opslag van 20 miljoen ton CO2 per jaar, biedt kansen voor zgn. "carbon trading" en het versterken van het wereldwijde ecosysteem als onderdeel van de groene ontwikkeling.

- Het investeren in groene projecten moet worden gestimuleerd. Hieronder vallen investeringen voor voedselveiligheid en -zekerheid, en hernieuwbare energie.

- Verduurzaming van de industrie: er zal een nadruk liggen op het implementeren van technologieën die de industrie verduurzamen, rekening houdend met de lage carbon footprint van Suriname. Dit houdt in dat de productieprocessen zodanig worden aangepast dat ze milieuvriendelijker zijn en minder CO2-uitstoot veroorzaken.

- Behoud van de biodiversiteit en implementatie van milieubeleid met een duidelijke rol voor de milieu-autoriteit.

- Het ontwikkelen van energiezekerheid middels een integraal beleid, waarbij ook de nieuwe olie en gasontwikkeling wordt meegenomen.

- Het versterken van eigen capaciteiten op de bovengenoemde sectoren.

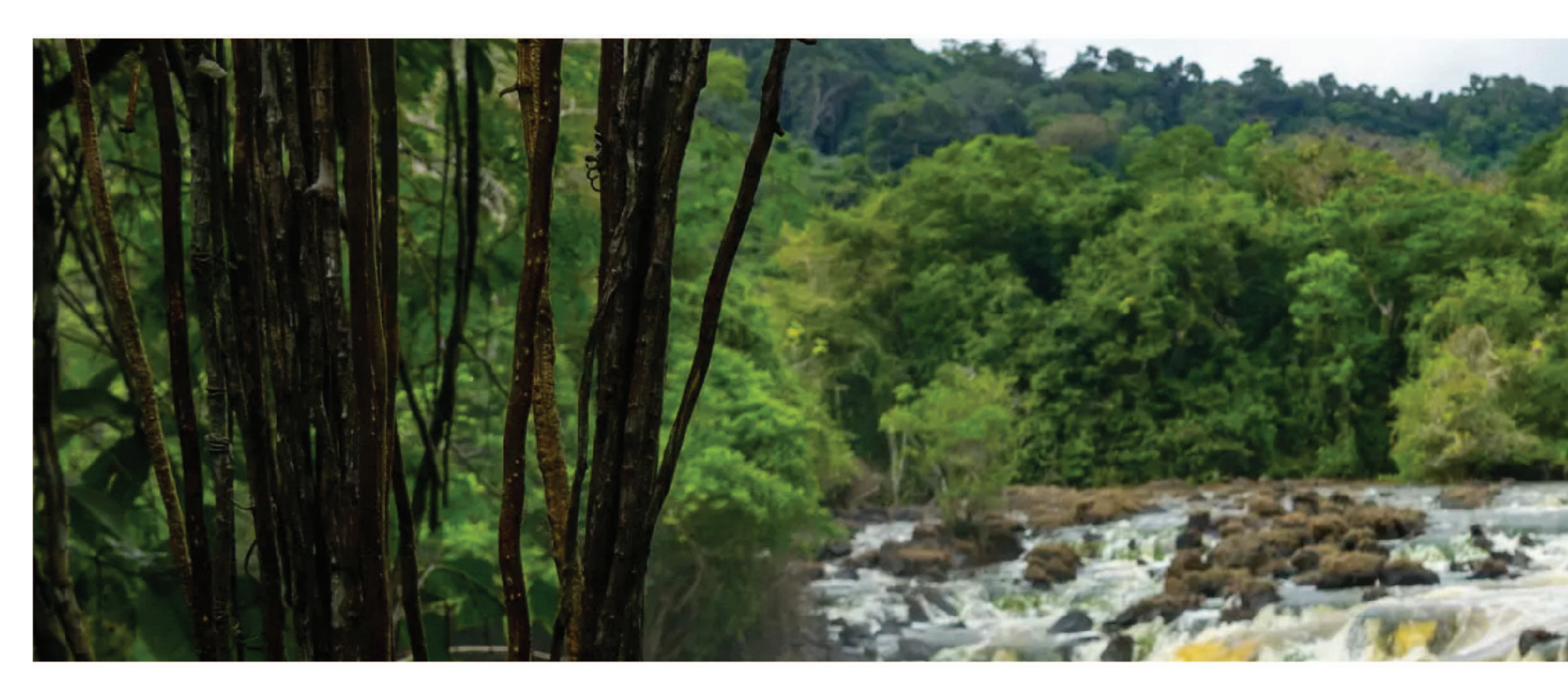

■ De door het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu ontwikkelde Green Development Strategy geeft een leidraad voor de toekomstige ontwikkeling naar een groenere economie.

■ Strikte milieuregels: strikte milieuwetgeving zal worden gehandhaafd op het gebied van bodem- en watervervuiling, ontbossing en luchtverontreiniging om die te minimaliseren.

■ Hanteren van Transparantie conform de EITI standaaarden.

■ Zorgdragen dat vergunningen voor mijnbouwactiviteiten op een transparante manier worden verleend en dat naleving van milieuregels strikt zullen worden gecontroleerd.

■ De duurzame ontwikkelingsdoelen worden geïntegreerd in de mijnbouwstrategie zoals SDG 12 (verantwoorde consumptie en productie) en SDG 13 (klimaatactie). Ook de formalisatie van informele kleinschalige mijnbouw zal worden aangepakt en een duurzaam beleid voor het ontginnen van bouwmaterialen.

DE VHP LAAT ZICH LEIDEN DOOR HAAR KERNWAARDEN

INTERNATIONALE RELATIES

- Ontwikkelen van een internationale handelsstrategie ter positionering van Suriname als exportland, gericht op regionale samenwerking en partnerschappen met opkomende markten.

- De Surinaamse belangen zullen goed gedefinieerd worden en de internationale betrekkingen worden hierop afgestemd.

- Voortzetten van goede betrekkingen met buurlanden.

- Versterking van regionale en internationale samenwerking, waaronder CARICOM en de OAS.

- Goede relaties voortzetten en uitbouwen met regionale en internationale financiële instituten zoals de Cariben Development Bank, de IDB, Wereldbank, e.a.

- Relaties met specialistische internationale organisaties verder ontwikkelen.

- Gestreefd wordt naar een structurele samenwerking met de Surinaamse diaspora. Surinamers wereldwijd hebben een enorm potentieel voor investeringen en kennisuitwisseling.

- De grensconflicten met Guyana en Frans Guyana beïnvloeden onze veiligheid en economie. Wij lossen deze kwestie middels actieve diplomatie op.

STIMULEREN VAN TECHNOLOGISCHE EN SOCIALE INNOVATIES

- Alle bewoonde gebieden van het land krijgen internetverbinding.

- Alle contacten tussen overheid, burgers en bedrijven waarbij fysiek contact niet uitdrukkelijk vereist is, kunnen in de toekomst ook via ict worden afgehandeld.

- Ontwikkelen van een langetermijnstrategie die focust op het waarborgen van energieonafhankelijkheid, duurzaamheid en economische groei. Ze zal duidelijke en meetbare doelen stellen voor de komende 5, 10 en 15 jaar d.m.v. een Energie Sector Plan, i.s.m. EAS.

- Heldere wet- en regelgeving introduceren voor de elektriciteitssector en energiebedrijven met een focus op betaalbaarheid, duurzaamheid, innovatie, transparantie en efficiëntie. Bestaande E-wet zal worden aangepast aan de tijd.

- Focussen op diversificatie om zodoende de vraag van energie te dekken d.m.v. zonneparken en uitbreidingen van thermische centrales.

- De dorpen in het binnenland zullen van zonneparken en/of hybride PV/diesel centrales worden voorzien waar mogelijk. Genoeg reserves zullen worden geïnstalleerd om voorbereid te zijn op natuurrampen en calamiteiten.

- Oprichting van een nationaal klimaatfonds: het klimaatfonds bestaat uit inkomsten van (i) de olie- en gassector en (ii) carbon credits. Het fonds heeft als doel om te investeren in (i) nationale hernieuwbare energieprojecten en (ii) klimaatadaptatie maatregelen.

- Publiek-private samenwerkingen: de ontwikkeling van partnerships met internationale investeerders en bedrijven stimuleren voor technologische kennis, kapitaal, en technologische kennisoverdracht bij grote infrastructuurprojecten

- Inspelen op de ontwikkelingen van AI(Artificial Intelligence) gelet op de volgende aspecten:

  - Behoud van de regionale identiteit door AI-gedreven creatieve industrieën te bevorderen en intellectuele eigendomsrechten te beschermen gelet op de Surinaamse diversiteit, taal en cultuur.

  - Ontwikkeling van een reguleringskader en toezichtmechanismen om te waarborgen dat AI-systemen voldoen aan ethische en wettelijke normen.

  - Integratie van AI-onderwijs in verschillende sectoren om een bekwame beroepsbevolking te creëren en economische groei te bevorderen.

  - Adoptie van AI aanpassen met focus op duurzaamheid, veiligheid, privacy en mensenrechten, en stimulering van regionale samenwerking.

VHP

A TEN DORO

STEM NR. 1

CHAN SANTOKHI

LIJST NR. 8

VHP

GEZAMENLIJK BOUWEN AAN EEN DUURZAME EN VEILIGE TOEKOMST

Jagernath Lachmonstraat 130 +597 494-497 info@vhp.sr